

PRIJEDLOGA ZAKONA O PRIVATIZACIJI

Zagreb, srpanj 2003.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O PRIVATIZACIJI

I. Ustavna osnova za donošenje Zakona

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbama članka 2. stavak 4. alineja 1. i članka 50. Ustava Republike Hrvatske.

II. Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se uređuju Zakonom te posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Dana 1. svibnja 1991. godine stupio je na snagu Zakon o pretvorbi društvenih poduzeća ("Narodne novine", broj 19/91). U provođenju ovog Zakona koji je kasnije mijenjan i dopunjavan ("Narodne novine", broj 83/92, 94/93. i 2/94) došlo je do pretvorbe poduzeća s društvenim kapitalom u poduzeće kome je određen vlasnik na način da su vlasništvo nad poduzećem pretvorenim u dioničko društvo ili u društvo s ograničenom odgovornošću stjecali zaposleni i ranije zaposleni u poduzeću, zaposleni u pravnim osobama u drugim društvenim poduzećima koja nisu podlijezala pretvorbi, pravnim osobama u državnom vlasništvu i organima državne vlasti, te druge pravne i fizičke osobe. Dionice i udjele temeljem ovog Zakona stjecali su i fondovi prednici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. U provođenju Zakona o sanaciji i restrukturiranju banaka ("Narodne novine", broj 44/94) dionice banaka i drugih trgovačkih društava stekla je i Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka ("Narodne novine", broj 44/94).

Na dan 15. ožujka 1995. godine, nakon okončanja pretvorbe u 2469 poduzeća prema odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, u portfelju Hrvatskog fonda za privatizaciju bilo je dionica i udjela nominalne vrijednosti 23.533 milijuna kuna.

Dana 22. ožujka 1996. godine stupio je na snagu Zakon o privatizaciji ("Narodne novine", broj 21/96) koji je uredio način i uvjete privatizacije dionica i udjela koje je stekao Hrvatski fond za privatizaciju na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća te stvari i prava koje je stekao Fond na temelju posebnih propisa. Temeljem Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća nisu se pretvarala ona ranija društvena poduzeća koja su pretvarana temeljem posebnih zakona, dakle, javna poduzeća u vlasništvu Republike Hrvatske i trgovačka društva imatelj čijih dionica je postala Republika Hrvatska. Zakon o privatizaciji uređuje i privatizaciju pravnih osoba u vlasništvu Republike Hrvatske, propisujući da odluku o privatizaciji donosi Vlada Republike Hrvatske, određujući trgovačka društva i javna poduzeća koja će se privatizirati temeljem posebnih zakona. Sukladno takovom normativnom pristupu provedena je privatizacija Hrvatskih telekomunikacija d.d. Zakonom o privatizaciji Hrvatskih telekomunikacija d.d. ("Narodne novine", broj 65/99).

S ekonomskog stajališta pretvorba i privatizacija nije dosad postigla očekivani pozitivni utjecaj na kvantitativni i kvalitativni razvoj gospodarstva. Uslijed povećanja nezaposlenosti, realnog pada plaća u odnosu na rast troškova života, pada mirovina, kao i zbog obezvrijeđenosti realne vrijednosti dionica, došlo je do pada interesa građana za kupovinom dionica društava koja su predmet pretvorbe i privatizacije. Navedeni razlozi uzrokovali su i raskide velikog dijela već sklopljenih ugovora o prodaji dionica uz obročnu otplatu, što je naročito izraženo kod tzv. popusnih ugovora.

Od početka procesa pretvorbe temeljem Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, dionice s popustom na rok otplate od 5 godina upisalo je 579.911 dioničara. O tome je sklopljeno i isti broj ugovora. U istom periodu, raskinuto je i 216.816 originalnih ugovora s malim dioničarima na rok otplate do 5 godina. Sa zahtjevom za prolongiranje otplate Fondu se javilo 224.123 dioničara i s njima su potpisani aneksi ugovora, od kojih je u međuvremenu raskinuto 163.865 ugovora iz razloga neplaćanja. Istovremeno je 90.217 ugovora preneseno na nove stjecatelje zbog čega oni gube status ugovora s malim dioničarima. Za 34.000 prenesena ugovora sa malih dioničara na stjecatelje kroz prolongate zaključeno je 1.011 anexa ugovora sa novom dinamikom otplate. Dosada je raskinuto 348 takvih anexa ugovora. Što se tiče ugovora o prodaji dionica s popustom na rok otplate do 20 godina, sklopljeno je 29.651 ugovora. U međuvremenu je zbog neplaćanja, raskinuto 19.524 ugovora. Može se zaključiti da je, od početka pretvorbe i privatizacije te primjene Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća i Zakona o privatizaciji, a ovisno o roku otplate na 5 i 20 godina, sklopljeno ukupno 609.562 ugovora, od čega je trenutno u otplati 50.010 ugovora. Vidljivo je dakle, da sam prolongat otplate ne predstavlja značajniji poticaj za ostanak ugovora na snazi, zbog čega treba pribjeći drugom pristupu, posebno uzimajući u obzir troškove praćenja otplate u periodu od sljedećih 20 godina u odnosu na sredstva koja treba prikupiti, bez ikakvih garancija da će svi ugovori zaista i ostati na snazi sljedećih 20 godina.

Jedan od uzroka obezvrijeđenja portfelja neprivatiziranih dionica je disperzija tog portfelja na više imatelja (Hrvatski fond za privatizaciju, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje) što značajno otežava upravljanje razmrvljenim portfeljom Republike Hrvatske, a osobito raspolaganje dionicama i poslovnim udjelima. Stoga je Hrvatski fond za privatizaciju sklopio s ovim drugim imateljima dionica odnosno poslovnih udjela ugovore o gospodarenju dionicama odnosno poslovnim udjelima koji uređuju upravljanje, prodaju i drugo raspolaganje ovakvim dionicama i poslovnim udjelima od strane Hrvatskog fonda za privatizaciju pod uvjetima utanačenim tim ugovorima.

Predloženim Zakonom bi se odredio portfelj (imovina) Republike Hrvatske koja će se privatizirati (prodajom odnosno prijenosom bez naplate dionica, poslovnih udjela stvari i prava) pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

Portfelj Republike Hrvatske činile bi dionice i poslovni udjeli kojih su imatelji Hrvatski fond za privatizaciju, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje,

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, ali i trgovačka društva i javna poduzeća u vlasništvu Republike Hrvatske te ustanove čiji je osnivač Republika Hrvatska. Privatizaciju dionica i poslovnih udjela iz ovog portfelja provodio bi Hrvatski fond za privatizaciju, prema odredbama ovog Zakona i sukladno ugovorima koje s Fondom zaključuju imatelji dionica i poslovnih udjela. Gospodarenje svim ovim dionicama i poslovnim udjelima, a osobito njihova prodaja od strane jedne osobe, Hrvatskog fonda za privatizaciju, omogućit će jednostavniju, bržu i povoljniju privatizaciju nego što je to do sada.

Ovo znači da će Hrvatski fond za privatizaciju provoditi prodaju dionica i poslovnih udjela koje ima u svom portfelju (1852 trgovačka društva), zatim dionica i poslovnih udjela iz portfelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (u 386 društava ukupne nominalne vrijednosti 3.760 milijuna kuna; te još 51 društva za koje ne postoje valjane isprave o vlasništvu Zavoda ukupne vrijednosti 88 milijuna kuna), zatim dionica i poslovnih udjela iz portfelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u 15 društava ukupne vrijednosti 231 milijun kuna), zatim dionica i poslovnih udjela iz portfelja Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (u 32 društva ukupne vrijednosti 1,58 milijardi kuna, dok se u portfelju DAB-a nalazi još 88 društava nominalne vrijednosti 3,71 milijardi kuna). Za sada se ne raspolaže podacima o portfelju trgovačkih društava i javnih poduzeća u vlasništvu Republike Hrvatske te ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska, kojim bi također, nakon što budu sklopljeni odgovarajući ugovori raspolagao Hrvatski fond za privatizaciju.

Portfelj Republike Hrvatske, čine i dionice te poslovni udjeli trgovačkih društava kojih je imatelj Republika Hrvatska, te javna poduzeća u vlasništvu Republike Hrvatske. Privatizaciju ovog dijela portfelja Republike Hrvatske neće obavljati Hrvatski fond za privatizaciju, nego će, jednako kao i prema važećem Zakonu o privatizaciji, odluku o privatizaciji prodajom dionica ili poslovnih udjela donositi Vlada Republike Hrvatske, a Zakonom se određuju trgovačka društva čije dionice ili poslovne udjele drži Republika Hrvatska i javna poduzeća u vlasništvu Republike Hrvatske kojih će se privatizacija urediti posebnim zakonima.

Zakon je kao načine privatizacije onog dijela portfelja Republike Hrvatske, kojeg se neće privatizirati posebnim zakonima i odlukama Vlade Republike Hrvatske, već odlukama Upravnog odbora Fonda propisao:

1. prodaju dionica i poslovnih udjela trgovačkih društava koji su preneseni Hrvatskom fondu za privatizaciju po knjigovodstvenoj vrijednosti. Naime, društvena

poduzeća koja nisu obavila pretvorbu procjenom vrijednosti društvenog kapitala do 30. lipnja 1992. godine, temeljem odredbe članka 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća ("Narodne novine", broj 83/92) upisala su se u sudski registar kao dionička društva s osnivačkom glavnicom po knjigovodstvenoj vrijednosti po zaključnom računu za 1991. godinu i sve dionice prenijele Hrvatskom fondu za privatizaciju. Radi se o manjem broju dioničkih društava za koja će Fond temeljem financijskih izvješća i drugih dokumenata najprije ocijeniti da li s obzirom na njihovo financijsko stanje treba provesti likvidaciju društva ili je moguće provesti privatizaciju na načine koje određuje Zakon, pri čem se dionice odnosno poslovni udjeli pod uvjetima propisanim Zakonom prvenstveno prodaju zaposlenima i ranije zaposlenima.

2. prodaju dionica pod posebno povoljnim uvjetima radnicima trgovačkog društva i to na način da Fond dionice prodaje samom dioničkom društvu koje je dužno dionice ponuditi barem pod jednakim ili pod povoljnijim uvjetima po kojima ih stječe od Fonda svojim radnicima, ili ih prodaje trgovačkom društvu kojeg je jedini osnivač dioničko društvo i koje se osniva s ciljem da dionice dioničkog društva prodaje njegovim radnicima. Ako pak uprave dioničkih društava ne predlože Fondu ugovaranje prikazanih oblika prodaje Fond bi dionice prodavao neposredno zaposlenima.

3. prodaju dionica državljanima Republike Hrvatske s popustom i uz obročnu otplatu, čije visinu i rokove otplate propisuje Zakon.

4. prodaju dionica i poslovnih udjela, koji nisu prodani na naprijed prikazane načine, domaćim i stranim, fizičkim i pravnim osobama, pri čem je moguća, kada se radi o prodaji dionica i poslovnih udjela trgovačkih društava male vrijednosti (prezadužena, insolventna, s gubicima, opterećena osiguranjem tradžbina, bezuspješno ranije prodavana), prodaja svih dionica ili poslovnih udjela za samo jednu kunu uz obvezu kupca da preuzme obvezu podmirivanja obveza društva (neplaćenih poreza i doprinosa, obveza prema dobavljačima, neisplaćenih plaća radnicima i sl.).

5. prodajom dionica neposrednom pogodbom preuzimatelju dioničkog društva temeljem Zakona o preuzimanju dioničkih društava ("Narodne novine", broj 84/02, 87/02, 120/02),

Zakon uređuje i prodaju stvari i prava koje Hrvatski fond za privatizaciju (odnosno njegovi prednici) stekao prema odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, važećeg Zakona o privatizaciji i na temelju posebnih propisa. (Uredba o zabrani raspolaganja i prijenosa sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske – Narodne novine, broj 52/91, 5/92; Uredba o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske – Narodne novine, broj 40/92; Uredba o zabrani

raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske – Narodne novine, broj 14/94; Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske – Narodne novine, broj 29/94).

Kupnjom dionica prema odredbama ovoga Zakona kupci će steći sva prava iz dionica. Tu se predlaže razlika u odnosu na rješenja iz važećeg Zakona, jer do sada kupac neotplaćenih dionica nije imao pravo na udio u dobiti. Postojeće normativno rješenje destimuliralo je tzv. male dioničare, koji su u pravilu dionice kupovali uz obročnu otplatu, osobito jer temeljem kupljenih dionica objektivno nisu mogli aktivno koristiti ni ostala prava iz dionica, osobito prava po osnovi glasa u skupštini društva.

U provođenju pretvorbe prema odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća bilo je slučajeva da prilikom procjene vrijednosti društvenog kapitala nije procijenjena vrijednost dionica, udjela, svih stvari (osobito nekretnina) i prava koja su pripadala pravnoj osobi. Zbog toga je odredbom članka 47. Zakona o privatizaciji (Narodne novine, broj 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000) propisano da dionice, udjeli, stvari i prava koji nisu procijenjeni u vrijednosti društvenog kapitala pravne osobe na temelju Zakona o pretvorbi se prenose Fondu, ako ne postoje razlozi za obnovu postupka, odnosno ako prijenos ne utječe na postojeću tehnološku cjelinu, s time da je kasnijim Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine, broj 91/96) propisano u pogledu stvari (nepokretnih i pokretnih) koje nisu unesene u društveni kapital pravne osobe u postupku pretvorbe neprimjenjivanje presumpcije vlasništva trgovačkog društva nastalog pretvorbom nad stvarima na kojima je njen prednik u času pretvorbe bio nositelj prava upravljanja, korištenja i raspolaganja (članak 390. u svezi s odredbom članka 362.). Ovaj Zakon je propisao da će se pretvorba prava upravljanja, korištenja i raspolaganja na ovakvim stvarima urediti posebnim zakonom. U praktičnoj primjeni prikazane odredbe članka 47. Zakona o privatizaciji i članka 390. u svezi s odredbama članka 362. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima različito su primjenjivana i tumačena, pa predloženi Zakon propisuje da je Fond imatelj odnosno vlasnik dionica, poslovnih udjela, stvari i prava koji nisu procijenjeni u vrijednosti društvenog kapitala, ako nekim propisom ili drugim aktom nisu preneseni na neku drugu osobu. Predloženi zakon omogućuje da se ovakve dionice, poslovni udjeli, stvari i prava ulože u temeljni kapital društva, da na temelju odluke o povećanju temeljnog kapitala ovakovim ulozima i izdavanju dionica koje donosi glavna skupština društva dionice stječe Fond koji ih je onda dužan ponuditi ostalim dioničarima trgovačkog društva. Kada se radi o nekretninama, ako za njihovu vrijednost ne bi bio povećan temeljni kapital društva, Fond bi ih mogao prodati trgovačkom društvu, dati mu ih u zakup odnosno najam.

Zakonom će se urediti i pretvaranje u dioničko društvo i utvrđenje temeljnog kapitala društva još uvijek nepretvorenih društvenih poduzeća.

III. Ocjena i izvori potrebnih sredstava za provođenje Zakona

Za provođenje ovog Zakona nisu potrebna posebna sredstva.

IV. Tekst Prijedloga zakona s obrazloženjem:

PRIJEDLOG ZAKONA O PRIVATIZACIJI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Privatizacija, u smislu ovog Zakona, je prodaja odnosno prijenos bez naplate dionica, poslovnih udjela, stvari i prava iz portfelja Republike Hrvatske, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

(2) Prodaja odnosno prijenos bez naknade, dionica, poslovnih udjela, stvari i prava iz portfelja Republike Hrvatske jedinicama lokalne samouprave (općinama, gradovima), jedinicama lokalne samouprave i uprave, (županijama) i Gradu Zagrebu, te trgovačkim društvima čiji je jedini dioničar odnosno imatelj poslovnog udjela, ili drugim pravnim osobama čiji je vlasnik odnosno osnivač Republika Hrvatska, ne smatra se privatizacijom u smislu ovog Zakona.

Članak 2.

(1) Portfelj Republike Hrvatske, koji se privatizira prema odredbama ovoga Zakona, čine dionice i poslovni udjeli kojih su imatelji:

- a) Hrvatski fond za privatizaciju;
- b) Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka;
- c) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje;
- d) Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje;

e) trgovačka društva čijih dionica ili poslovnih udjela su imatelji Republika Hrvatska, pravne osobe u vlasništvu Republike Hrvatske i ustanove čiji je osnivač Republika Hrvatska;

(2) Hrvatski fond za privatizaciju (u daljnjem tekstu: Fond) gospodari dionicama i poslovnim udjelima imatelja iz stavka 1. točke b), c), d) i e) sukladno ugovoru kojeg prethodno sklapa s imateljima dionica i poslovnih udjela. Gospodarenje uključuje upravljanje, prodaju i svako drugo raspolaganje dionicama i poslovnim udjelima ovih imatelja. Gospodarenje uključuje i imenovanje i predlaganje određenog broja članova nadzornih odbora koje pripada ovim imateljima dionica ili poslovnih udjela, od strane predsjednika Fonda na temelju usklađenog prijedloga kolegija Fonda i ministra ministarstva u čiji djelokrug ulazi djelatnost društva.

(3) Fond raspolaže i prodaje dionice i poslovne udjele iz stavka 1. točke a), b), c), d) i e) ovoga članka sukladno odredbama ovoga Zakona i Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća ("Narodne novine", broj 19/91, 83/92, 94/93, 2/94 i 9/95).

(4) Portfelj Republike Hrvatske, koji se privatizira prema odredbama ovoga Zakona čine i stvari i prava koje je Fond stekao prema odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (u daljnjem tekstu: Zakon o pretvorbi), Zakona o privatizaciji (Narodne novine, broj 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000) i na temelju posebnih propisa.

(5) Upravni odbor Fonda predložit će, a ministarstvo nadležno za privatizaciju donijet će Pravilnik o raspolaganju i prodaji dionica, poslovnih udjela, stvari i prava u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 3.

(1) Kupnja dionica ili poslovnih udjela pravne osobe ne može se plaćati niti jamčiti plaćanje imovinom te pravne osobe, osim u slučajevima iz članka 10. stavak 1. ovoga Zakona, niti imovina te pravne osobe može služiti kao zalog za osiguranje potraživanja iz ugovora o kreditu za kupnju njenih dionica ili poslovnih udjela.

(2) Ugovori sklopljeni protivno odredbi stavka 1. ovoga članka ništavi su.

Članak 4.

(1) Ugovor o prodaji dionica, poslovnih udjela, stvari i prava mora biti sklopljen u pisanom obliku.

(2) Ugovor koji nije sklopljen u pisanom obliku ništav je.

II. PRIVATIZACIJA DIONICA, POSLOVNIH UDJELA, STVARI I PRAVA KOJIMA RASPOLAŽE HRVATSKI FOND ZA PRIVATIZACIJU

Članak 5.

(1) Privatizaciju prodajom dionica i poslovnih udjela iz članka 2. stavak 1. točke a), b), c), d) i e) ovoga Zakona provodi Fond.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka Upravni odbor Fonda može odlučiti da se dionice ili poslovni udjeli ne prodaju, te odlučiti o raspolaganju takovim dionicama odnosno poslovnim udjelima.

(3) Fond je dužan ustupiti dionice bez naplate osobama koje to pravo imaju prema odredbama ovoga Zakona (članak 32.) ili posebnog zakona

Članak 6.

Upravni odbor Fonda odlučuje o načinu, rokovima i uvjetima privatizacije prodajom dionica i poslovnih udjela, i to:

1. prodajom dionica i poslovnih udjela trgovačkih društava koji su preneseni u Fond po knjigovodstvenoj vrijednosti (članci 8. i 9.);

2. prodajom dionica pod posebno povoljnim uvjetima radnicima trgovačkog društva čije se dionice ili poslovni udjeli prodaju (članak 10.);

3. prodajom dionica i poslovnih udjela, koji se ne prodaju prema odredbama točaka 1. i 2., domaćim i stranim, fizičkim i pravnim osobama, javnom dražbom ili javnim prikupljanjem ponuda (članci 11. i 12.);

4. neposrednom pogodbom s preuzimateljem dioničkog društva (članak 13.)

Članak 7.

(1) Sredstva ostvarena prodajom dionicama i poslovnih udjela prema odredbama ove Glave prihod su državnog proračuna, izuzev sredstava ostvarenih prodajom dionica ili poslovnih udjela iz članka 2. stavak 1. točke c), d) i e), koja su prihod Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje odnosno Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i imatelja iz članka 2. stavak 1. točka e) ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske odlučuje o rasporedu, uvjetima i načinu korištenja sredstava iz stavka 1. ovoga članka.

Prodaja dionica i poslovnih udjela koji su preneseni na Fond po knjigovodstvenoj vrijednosti

Članak 8.

(1) Fond će od uprava trgovačkih društava čije su dionice ili poslovni udjeli preneseni na Fond po knjigovodstvenoj vrijednosti na temelju Zakona zatražiti da mu u roku od 30 dana dostave godišnja financijska izvješća za posljednje tri godine, a ovlašten je tražiti i druge dokumente temeljem kojih će Upravni odbor Fonda odlučiti:

- a) da li će predložiti glavnoj skupštini likvidaciju društva,
- b) ili će provesti privatizaciju društva.

(2) Upravni odbor Fonda može privatizaciju trgovačkog društva provesti:

a) bez procjene vrijednosti trgovačkog društva prodajom dionica odnosno poslovnih udjela po njihovoj postojećoj nominalnoj vrijednosti

b) bez procjene vrijednosti trgovačkog društva prodajom dionica odnosno poslovnih udjela po tržišnoj vrijednosti.

Tržišna vrijednost se utvrđuje Pravilnikom koji će donijeti Ministar nadležan za privatizaciju na temelju prijedloga Upravnog odbora Fonda u roku 60 dana.

c) procjenom vrijednosti trgovačkog društva, u kom slučaju se dionice odnosno poslovni udjeli, a nakon povećanja temeljnog kapitala iz sredstava društva ili pojednostavljenog smanjenja temeljnog kapitala, prodaju prema novoj nominalnoj vrijednosti.

Članak 9.

(1) Dionice odnosno poslovni udjeli trgovačkih društava iz članka 8. ovoga Zakona prodaju se zaposlenima i ranije zaposlenima u trgovačkom društvu uz osnovni popust od 20% i dodatni od 1% za svaku godinu radnog staža, time da se uz ove popuste može prodati najviše 50% vrijednosti poduzeća, a svaki od ovlaštenika može kupiti dionice uz popust najviše do kunske protuvrijednosti 10.000 EUR, te uz obročnu otplatu do 20 godina.

(2) Dionice i poslovni udjeli koji nisu prodani prema odredbi stavka 1. ovoga članka prodaju se prema odredbama ovoga Zakona.

Prodaja dionica pod posebno povoljnim uvjetima radnicima trgovačkog društva čije se dionice prodaju

Članak 10.

(1) U roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uprava dioničkog društva može Fondu predložiti da od Fonda kupi vlastite dionice i tada je društvo dužno te dionice ponuditi svojim radnicima pod uvjetima koji će biti određeni ugovorom između Fonda i tog društva.

(2) Ugovorom o prodaji dionica prema odredbi stavka 1. ovoga članka određuju se način i uvjeti plaćanja dionica Fondu. Uvjeti pod kojima radnici mogu steći dionice ne mogu biti nepovoljniji od uvjeta pod kojima dioničko društvo iz stavka 1. ovoga članka kupuje dionice od Fonda.

(3) Pravni posao između Fonda i dioničkoga društva kojim dioničko društvo kupuje vlastite dionice da bi ih u skladu s odredbama ovoga članka stekli radnici dioničkoga društva, valjan je pod uvjetom da dioničko društvo u trenutku njegovoga sklapanja ima posebne rezerve namijenjene isključivo za stjecanje vlastitih dionica osim ako ovim zakonom nije propisano drugačije.

(4) Ako dioničko društvo nema ili ne može stvoriti propisane rezerve iz prethodnoga stavka ovoga članka, Fond može dioničkom društvu dati opciju kupnje dionica toga dioničkoga društva za račun njegovih radnika. Opcija se može dati najviše za vrijeme od godine dana, a dioničko društvo može je realizirati samo:

- a) ako u trenutku realizacije ima propisane rezerve za stjecanje vlastitih dionica i
- b) ako prethodno sa radnicima sklopi ugovor o prodaji dionica koje dioničko društvo stječe na temelju opcije.

(5) Uprava dioničkog društva čije se dionice prodaju može, a na zahtjev Fonda dužna je provesti anketu među radnicima kako bi utvrdila postoji li interes radnika za kupnju dionica. Zahtjev Fonda mora sadržavati sve bitne uvjete kupnje, a osobito cijenu i uvjete plaćanja dionica. Anketa se mora uputiti svim radnicima dioničkoga društva. Izvještaj o provedenoj anketi i rezultatima izjašnjavanja radnika uprava je dužna dostaviti Fondu u roku od 30 dana od dana kada je primila zahtjev Fonda da anketu provede.

(6) Fond može dionice dioničkoga društva prodati kako bi ih stekli radnici toga društva u skladu s odredbama ovoga članka samo ako se za kupnju dionica izjasnilo najmanje 50% ukupnog broja radnika.

(7) U skladu s odredbama ovoga članka Fond dioničkom društvu prodaje vlastite dionice kako bi ih stekli radnici toga dioničkoga društva pod posebno povoljnim

uvjetima, što osobito uključuje prodaju dionica po cijeni koja je niža od njihove nominalne i tržišne vrijednosti, te prodaju uz odgodu plaćanja i uz obročno plaćanje.

(8) U roku od mjesec dana od dana stjecanja vlastitih dionica prema odredbama ovoga članka dioničko društvo dužno je pozvati radnike na sklapanje ugovora o prodaji tih dionica. Ako ugovori o prodaji dionica ne budu sklopljeni u pogledu svih dionica stečenih prema odredbama ovoga članka u daljnjem roku od mjesec dana, društvo će o broju neprodanih dionica obavijestiti Fond. Fond u odnosu na te dionice ima pravo raskinuti ugovore o prodaji dionica s dioničkim društvom. Ako Fond ne raskine ugovor u roku od 30 dana od primitka obavijesti društva, društvo je dužno u daljnjem roku od 60 dana predložiti glavnoj skupštini donošenje odluke o smanjenu temeljnoga kapitala i povlačenju dionica koje nisu prodane radnicima.

(9) U slučaju stjecanja dionica na temelju opcije u skladu sa stavkom 4. ovoga članka dioničko društvo dužno je bez odgađanja prenijeti radnicima dionice koje je steklo na temelju opcije.

(10) Radnici koji su stekli dionice prema odredbama ovoga članka ne mogu tim dionicama raspolagati u pravnom prometu pet godina od dana njihovog stjecanja. Ovo ograničenje neće se primjenjivati na radnike koji budu umirovljeni prije isteka navedenog roka niti na nasljednike preminulog radnika. Ugovorom koji dioničko društvo sklapa s Fondom, mogu se predvidjeti i drugačiji uvjeti raspolaganja dionicama.

(11) Ovaj članak odnosi se samo na radnike koji imaju sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa društvom iz stavka prvog ovog članka. Radnicima u smislu odredaba ovoga članka smatraju se i članovi uprave koji sa društvom imaju sklopljen ugovore o radu.

(13) Upravni odbor Fonda je ovlašten donjeti pravila za provedbu odredbi ovog članka.

(14) Ukoliko uprava dioničkog društva u rokovima iz stavka 1. ovoga članka ne predloži Fondu kupnju vlastitih dionica, a ispunjeni su uvjeti iz stavka 6 ovog članka, radnici mogu u roku od 60 dana podnijeti zahtjev Fondu za sklapanje ugovora sukladno ostalim odredbama ovog članka.

Članak 11.

(1) Javnom dražbom ili javnim prikupljanjem ponuda Fond prodaje:

a) dionice i poslovne udjele koje su Fondu prenesene prema knjigovodstvenoj vrijednosti i nisu prodane radnicima i ranijim radnicima (članak 9. stavak 1.),

b) druge poslovne udjele iz portfelja Fonda, c) dionice koje se ne prodaju radnicima pod posebno povoljnim uvjetima (članak 10.),

(2) Provođenje javne dražbe Fond može povjeriti drugoj pravnoj osobi ili javnom bilježniku. Fond može prodavati dionice i na burzi vrijednosnih papira ili drugom uređenom javnom tržištu.

(3) Dionice i poslovni udjeli mogu se prodavati domaćim i stranim, fizičkim i pravnim osobama.

Članak 12.

(1) Način prodaje i druge uvjete prodaje određuje Upravni odbor Fonda sukladno Pravilniku o raspolaganju i prodaji dionica, poslovnih udjela, stvari i prava. Upravi odbor Fonda može ovlastiti Kolegij Fonda da odredi početnu cijenu i druge uvjete prodaje.

(2) Početnu cijenu i druge uvjete prodaje dionica i poslovnih udjela kojih su imatelji pravne osobe iz članka 2. točaka b), c), d) i e) ovoga Zakona Upravni odbor Fonda, odnosno kolegij Fonda, određuje uz suglasnost nadležnog tijela tih osoba.

(3) Pod drugim uvjetima prodaje smatraju se primjerice nova ulaganja, tehnološka modernizacija trgovačkog društva, očuvanje ili otvaranje novih radnih mjesta, rok ispunjenja obveza, davanje odgovarajućeg osiguranja za ispunjenje obveza, ponuđene mjere zaštite čovjekova okoliša, izdavanje zamjenskog jamstva za obveze društva osigurane državnim jamstvom. U postupku utvrđivanja spomenutih

uvjeta prodaje javnim prikupljanjem ponuda Fond može zatražiti mišljenje ministarstva u čiji djelokrug ulazi djelatnost trgovačkog društva.

(4) Nakon provedene javne dražbe odnosno javnog prikupljanja ponuda odluku o prodaji donosi Upravni odbor Fonda. Odluku o prodaji dionica i poslovnih udjela pravnih osoba iz članka 2. točaka b), c), d) i e) ovoga zakona Upravni odbor Fonda donosi uz suglasnost nadležnih tijela tih osoba.

Prodaja dionica neposrednom pogodbom preuzimatelju dioničkog društva

Članak 13.

Upravni odbor Fonda može, na prijedlog predsjednika Fonda, donijeti odluku o prodaji dionica bez provođenja javne dražbe ili javnog prikupljanja ponuda, neposrednom pogodbom ponuditelju koji kao stjecatelj dionica dioničkog društva, temeljem Zakona o preuzimanju dioničkih društava ("Narodne novine", broj 84/02, 87/02, 120/02), objavi javnu ponudu za preuzimanje dioničkog društva. Za ovakvu prodaju dionica kojih su imatelji pravne osobe iz članka 2. točke b), c), d) i e) ovoga Zakona treba suglasnost nadležnog tijela ovih osoba.

Prodaja stvari i prava kojima raspolaže Fond

Članak 14.

Fond, osim u slučajevima iz članka 23. ovoga Zakona, prodaje stvari i prava koje je stekao prema odredbi članka 2. stavak 4. ovoga Zakona, javnom dražbom ili javnim prikupljanjem ponuda. Upravni odbor Fonda može, na prijedlog predsjednika Fonda, odlučiti o drugačijem raspolaganju ovim stvarima i pravima.

Zajedničke odredbe

Članak 15.

(1) Kupnjom dionica stječu se sva prava iz dionica.

(2) Ugovor o kupnji dionica s popustom na obročnu otplatu sklopljen na rok do 20 godina, raskida se bez prethodne opomene, ako kupac nije platio šest dospelih mjesečnih obroka, a neotplaćene dionice prenose se Fondu temeljem obavijesti Fonda o raskidu ugovora.

(3) Ako kupac dionica kupljenih bez popusta na obročnu otplatu ne plati dospjele obroke u rokovima utvrđenim ugovorom ili ne ispuni druge ugovorne obveze, ugovor se raskida a neotplaćene dionice prenose se prodavatelju temeljem obavijesti Fonda o raskidu ugovora.

(4) Kupac dionica s popustom i uz obročnu otplatu, s kojim je do dana stupanja na snagu ovoga zakona ugovor raskinut zbog neplaćanja, ima pravo u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti Fondu zahtjev za otkup svih neotplaćenih dionica koje su bile predmet raskinutog ugovora, uz slijedeće uvjete :

a) 60% popusta na neotplaćeni iznos u trenutku prekida ugovora

b) za plaćaje odjednom imaju pravo i na dodatni popust od 50 % koji se obračunava na cijenu s popustom iz točke a) ovoga članka.

(5) Fond može donijeti odluku o sklapanju ugovora s kupcem iz prethodnog stavka ukoliko je na dan donošenja odluke o sklapanju ugovora o kupnji dionica i poslovnih udjela imatelj dionica koje su bile predmet prodaje po raskinutom ugovoru.

Članak 16.

(1) Osobe iz članka 5. stavka 1. točaka 1. 2., i 2a. Zakona o pretvorbi i osobe iz članka 9. stavak 1. ovoga Zakona, prilikom kupnje dionica uz popust, pored osnovnog popusta od 20 % i dodatnog od 1 % za svaku navršenu godinu radnog staža odnosno trajanja ugovora o kooperaciji, imaju pravo i na popust od 80 % koji se obračunava na iznos prodajne cijene, prethodno umanjene za iznos osnovnog i dodatnog popusta.

(2) Kupcima dionica iz stavka 1. ovoga članka, s kojima su ugovori o kupnji dionica s popustom i na obročnu otplatu sklopljeni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, na dan stupanja na snagu ovoga Zakona neotplaćeni revalorizirani iznosi obroka umanjuju se za 80 %.

(3) Kupci iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji cijenu za dionice odnosno neotplaćene obroke cijene iz stavka 2. ovoga članka plaćaju odjednom imaju pravo i na dodatni popust od 50 % koji se obračunava na cijenu s popustom iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

(4) Pravo iz stavka 2. i 3. ovoga članka nemaju stjecatelji iz članka 21. c) Zakona o pretvorbi.

Članak 17.

(1) Kada izvorni imatelj dionice kupljene s popustom i na obročnu otplatu (dalje – prenositelj) tu dionicu prenosi na drugu osobu (dalje – stjecatelj), stjecatelj preuzima prenositeljev dug prema Fondu iz ugovora o prodaji dionica kupljenih s popustom uz obročnu otplatu i dužan je preostali dug platiti jednokratno u roku 6 mjeseci od dana sklapanja ugovora o prijenosu tih dionica.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na stjecanje dionica temeljem nasljeđivanja.

III. PRIVATIZACIJA PRAVNIH OSOBA U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 18.

Privatizacija dionica i poslovnih udjela kojih je imatelj Republika Hrvatska i to:

INA – Industrija nafte d.d.,
HEP – Hrvatska elektroprivreda d.d.,
Hrvatske telekomunikacije d.d.,
Hrvatska pošta d.d.,
HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o.,
Hrvatska radiotelevizija
Hrvatske šume d.o.o.
Jadrolinija d.o.o.
Plovput d.o.o.

uređuje se posebnim zakonima.

Članak 19.

(1) Odluku o privatizaciji dionica i poslovnih udjela ostalih trgovačkih društava, kojih je većinski imatelj Republika Hrvatska, osim trgovačkih društava iz članka 18. ovoga Zakona može donijeti Vlada Republike Hrvatske, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva u čiji djelokrug spada osnovna djelatnost trgovačkog društva i Fonda.

(2) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka određuju se način procjene vrijednosti trgovačkog društva, te način i uvjeti privatizacije.

(3) Stručne poslove privatizacije trgovačkih društava iz stavka 1. ovoga članka obavlja Fond, ukoliko Vlada odlukom o privatizaciji ne odredi drukčije.

(4) Sredstva ostvarena prodajom dionica i poslovnih udjela iz stavka 1. ovoga članka prihod su državnog proračuna.

IV. POSEBNE ODREDBE

Članak 20.

U provođenju ovoga Zakona Vlada na prijedlog Upravnog odbora Fonda, a po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za privatizaciju i ministarstava u čiji djelokrug ulaze djelatnosti trgovačkih društava:

- utvrđuje strategiju restrukturiranja trgovačkih društava u portfelju Republike Hrvatske,
- utvrđuje model restrukturiranja i privatizacije za određena trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske,
- utvrđuje model privatizacije i restrukturiranja za pojedine grupe trgovačkih društava prema djelatnostima,
- određuje, ako to nije određeno posebnim zakonom, trgovačka društava iz portfelja Republike Hrvatske čija će se privatizacija prodajom dionica odnosno poslovnih udjela obaviti na međunarodnom tržištu.

Članak 21.

(1) Fond ima pravo zamijeniti dionice i poslovne udjele kojima raspolaže Fond za dionice odnosno poslovne udjele drugih imatelja iz portfelja RH.

(2) Uvjeti i način zamjene iz stavka 1. ovog članka određuju se Pravilnikom kojeg donosi Ministar nadležan za privatizaciju na temelju prijedloga Upravnog odbora Fonda u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Odluku o zamjeni donosi Upravni odbor Fonda.

Članak 22.

(1) Fond izdaje potvrdu o tome koje nekretnine su bile procijenjene u vrijednost društvenog kapitala u postupku pretvorbe društvenog poduzeća na temelju Zakona o pretvorbi.

(2) Potvrda se izdaje na zahtjev stranke, a za potrebe upisa nekretnina u zemljišne knjige, odnosno polaganja u knjigu isprava.

(3) Trošak izdavanja potvrde snosi stranka.

(4) Upravni odbor Fonda propisuje visinu naknade za izdavanje potvrde iz prethodnog stavka.

Članak 23.

(1) Fond je imatelj odnosno vlasnik dionica, poslovnih udjela, stvari i prava koja nisu procijenjena u vrijednost društvenog kapitala pravne osobe na temelju Zakona o pretvorbi niti je njihova knjigovodstvena vrijednost uključena u temeljni kapital na temelju Zakona o pretvorbi.

(2) Izuzetak su one nekretnine koje su se nalazile u društvenom kapitalu poduzeća u pretvorbi, a nastavno u posjedu trgovačkog društva – pravnog sljednika, iako nisu procijenjene u vrijednosti društvenog kapitala, ako bi njihovo izdvajanje i samostalna pravna sudbina utjecala na postojeću tehnološku cjelinu. Te nekretnine su postale vlasništvo trgovačkih društava po samom zakonu primjenom principa o jedinstvenosti nekretnine po kojem je vlasnik zgrade – procijenjene u društveni kapital poduzeća u pretvorbi - izgrađene na zemljištu u društvenom vlasništvu, kojeg je nositelj prava korištenja postao i vlasnikom građevne čestice na kojem je zgrada izgrađena odnosno zemljišta koje je potrebno za redovnu uporabu zgrade.

(3) Tehnološka cjelovitost dokazuje se u postupku pred Hrvatskim fondom za privatizaciju između ostalog građevinskom dokumentacijom (lokacijskom, građevinskom i uporabnom dozvolom, te aktom kojim se utvrđuje zemljište potrebno za redovnu uporabu zgrade), precrtima katastarskih planova, rješenjem nadležnog tijela o ispunjavanju minimalnih tehničkih uvjeta za obavljanje gospodarske djelatnosti na poslovnim prostorima i gospodarskim objektima, uviđajem i sl.

(4) Trgovačka društva koja su stekla pravo vlasništva na nekretninama sukladno st. 2 ovoga članka dužna su te nekretnine unijeti u imovinu društva. Knjigovodstvenu vrijednost utvrđuje uprava društva.

(5) Trgovačka društva koja drže u posjedu nekretnine iz stavka 1. i 2 ovoga članka dužna su o tome u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona obavijestiti Fond.

ALTERNATIVA 1.

Članak 23.

(1) Fond je imatelj odnosno vlasnik dionica, poslovnih udjela, stvari i prava koja nisu procijenjena u vrijednost društvenog kapitala pravne osobe na temelju Zakona o pretvorbi niti je njihova knjigovodstvena vrijednost uključena u temeljni kapital na temelju Zakona o pretvorbi.

(2) Izuzetak su one nekretnine koje su se nalazile u društvenom kapitalu poduzeća u pretvorbi, a nastavno u posjedu trgovačkog društva – pravnog sljednika, iako nisu procijenjene u vrijednosti društvenog kapitala, ako bi njihovo izdvajanje i samostalna pravna sudbina utjecala na postojeću tehnološku cjelinu. Te nekretnine postale su vlasništvo trgovačkih društava po samom zakonu primjenom principa o jedinstvenosti nekretnine po kojem vlasnik zgrade – procijenjene u društveni kapital poduzeća u pretvorbi i izgrađene na neprocijenjenom zemljištu u društvenom vlasništvu - postaje vlasnikom građevne čestice na kojem je zgrada izgrađena, a koja čestica predstavlja zemljište potrebno za redovnu uporabu zgrade odnosno nije veća od zemljišta potrebnog za redovitu upotrebu zgrade.

(3) Tehnološku cjelinu iz prethodnog stavka ovog članka predstavlja zgrada procijenjena u postupku pretvorbe sa zemljištem koje nije procijenjeno u postupku pretvorbe a koje je nužno za redovitu uporabu procijenjene zgrade koje zajedno sa procijenjenom zgradom čini pravno jedinstvo nekretnina. Tehnološka cjelina dokazuje se u postupku pred Hrvatskim fondom za privatizaciju između ostalog građevinskom dokumentacijom (lokacijskom, građevinskom i uporabnom dozvolom, te aktom kojim se utvrđuje zemljište potrebno za redovnu uporabu zgrade), precrtima katastarskih planova, rješenjem nadležnog tijela o ispunjavanju minimalnih tehničkih uvjeta za obavljanje gospodarske djelatnosti na poslovnim prostorima i gospodarskim objektima, uviđajem, vještačenje i sl.

(4) Trgovačka društva koja su stekla pravo vlasništva na nekretninama sukladno st. 2 ovoga članka dužna su te nekretnine unijeti u imovinu društva. Knjigovodstvenu vrijednost tih nekretnina utvrđuje uprava društva.

(5) Trgovačka društva koja drže u posjedu nekretnine iz stavka 1. i 2 ovoga članka dužna su o tome u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona obavijestiti Fond.

(6) Zemljište u kampovima i neizgrađeno građevinsko zemljište ne smatra se tehnološkom cjelinom.

Članak 24.

(1) Uprava trgovačkog društva nastalog pretvorbom, uz suglasnost nadzornog odbora, može u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona predložiti Fondu da dionice, poslovne udjele, stvari i prava iz članka 23. st. 1. Zakona uloži u temeljni kapital društva, i to na temelju odluke o povećanju temeljnog kapitala ulozima i izdavanju redovnih dionica koju će donijeti glavna skupština društva.

(2) Ukoliko Fond prihvati prijedlog iz prethodnog stavka u roku od 30 dana, društvo i Fond mogu, u narednom roku od 30 dana, zajednički trgovačkom sudu mjesno nadležnom prema sjedištu društva predložiti da imenuje ovlaštenog revizora koji će utvrditi vrijednost dionica, poslovnih udjela, stvari i prava iz članka 23. st. 1. ovoga Zakona. Ako Fond i društvo zajednički prijedlog ne podnesu sudu u navedenom roku, ovlaštenog revizora će sud imenovati na prijedlog bilo kojeg od njih. Isti revizor obaviti će i reviziju povećanja temeljnoga kapitala društva (revizija osnivanja).

(3) Procjenu vrijednosti dionica, poslovnih udjela stvari i prava iz članka 23. st. 1. Zakona, revizor dostavlja društvu i Fondu. Društvo i Fond dužni su procjenu prihvatiti kao konačnu.

(4) Temeljni kapital društva povećat će se za iznos koji je procjenom iz stavka 2. ovoga članka utvrđen kao vrijednost dionica, poslovnih udjela, stvari i prava iz članka 23. st. 1. Zakona. Uprava društva će bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dostave procjene iz stavka 2. ovoga članka, sazvati glavnu skupštinu društva radi donošenja odluke o povećanju.

(5) Ako glavna skupština društva donese odluku o povećanju temeljnoga kapitala, sve dionice koje se izdaju na temelju te odluke upisat će Fond, te će bez odgode s društvom sklopiti poseban ugovor radi prijenosa na društvo dionica, poslovnih udjela, stvari i prava kojima će uplatiti upisane dionice.

(6) U slučaju povećanja temeljnog kapitala iz ovoga članka ostali dioničari društva nemaju pravo prvenstvenog upisa dionica, ali je Fond dužan dionice iz stavka 4. ovoga članka ponuditi ostalim dioničarima društva u roku od 90 dana od dana upisa povećanja temeljnoga kapitala u sudski registar. Dionicama za koje se u roku od daljnjih 90 dana ne sklopi ugovor o stjecanju između Fonda i dioničara društva Fond raspolaže u skladu s odredbama ovoga zakona.

(7) U slučaju povećanja temeljnog kapitala i izdavanju dionica iz ovoga članka ne primjenjuju se propisi o izdavanju i trgovanju vrijednosnim papirima u dijelu u kojima se propisuje odobravanje i objavljivanje prospekta i ograničavanje prometa vrijednosnim papirima.

(8) Paket dionica koji Fond stekne temeljem stavka 5. ovog članka, ili bilo koji drugi paket koji bi zajedno s navedenim premašio 25% temeljnog kapitala smatra se uvjetno stečenim – stečenim isključivo radi daljnje prodaje. Zbog nedostatka namjere utjecaja na poslovanje društva, na takvo stjecanje se ne primjenjuju odredbe Zakona o preuzimanju dioničkih društava koje propisuju obvezu pokretanja postupka preuzimanja, sve dok je Fond imatelj navedenog paketa.

(9) Ukoliko Uprava trgovačkog društva ne uputi prijedlog iz stavka 1. ovog članka Fondu u propisanom roku, odnosno ukoliko Fond ne prihvati takav prijedlog tada Fond raspolaže imovinom iz članka 23. stavak 1. ovoga Zakona i to na način da je može:

1. prodati;
2. dati u zakup, odnosno najam, odnosno ponuditi kakvo drugo stvarno pravo na tuđoj stvari sukladno zakonu.
3. omogućiti korištenje temeljem koncesiju sukladno posebnim propisima.

(10) Pravo prvenstva u ostvarivanju prava iz prethodnog stavka ovog članka imat će trgovačko društvo iz stavka 1. ovog članka.

(11) Upravni odbor Fonda regulirati će uvjete, postupak i načine raspolaganja, način određivanja odnosno visinu naknade za korištenje odnosno raspolaganje imovinom iz članka 23. stavka 1 te za prava koja iz nje proizlaze.

ALTERNATIVA 1.

Članak 24.

- (1) Fond upravlja i raspolaže dionica, poslovnih udjela, stvarima i pravima iz članka 23. stavka 1. ovog Zakona.
 - (2) Fond može imovinu iz stavka 1. ovog članka:
 1. dati u zakup odnosno najam, odnosno ponuditi kakvo drugo stvarno pravo na tuđoj stvari sukladno zakonu.
 2. omogućiti korištenje temeljem koncesije sukladno posebnim propisima
 3. iznimno prodati
 - (3) Prilikom raspolaganja sa imovinom iz stavka 1. ovog članka pravo prvenstva imaće trgovačko društvo koje je u vrijeme pretvorbe koristilo imovinu iz stavka 1. ovog članka.
 - (4) Odluku o raspolaganju imovinom iz stavka 1. ovog članka donosi Upravni odbor Fonda, uz prethodno mišljenje resornog ministarstva.
-

Članak 25.

- (1) Fond stječe pravo na naknadu od trgovačkog društva koje je steklo pravo vlasništva na nekretnini ili dijelu nekretnine sukladno čl. 23. st. 2. sukladno odredbama ovog članka.
- (2) Ukoliko se potraživanje iz st. 1. ovoga članka temelji na nekretninama koje su bile predmetom naknade bivšim vlasnicima ili njihovim sljednicima, temeljem odredbi Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, potraživanje Fonda ne može biti veće od takve naknade i dospijeva u trenutku isplate naknade bivšem vlasniku.
- (3) Ukoliko se potraživanje temelji na nekretninama koje su postale vlasništvo trgovačkog društva po principu jedinstvenosti i pripadnosti, a pri tome se ne radi o nekretninama koje su ujedno predmetom naknade bivšim vlasnicima tada se visina potraživanja na zahtjev Fonda, određuje na način u postupku kako je to

predviđeno u čl. 24. st. 2. i 3. Prilikom utvrđivanja naknade (neovisno o knjigovodstveno iskazanoj ili tržišnoj vrijednosti) revizor je dužan primjenjivati metodologiju izračunavanja vrijednosti nekretnine i naknade koja se primjenjuje prilikom utvrđivanja naknade bivšim vlasnicima sukladno Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine.

(4) Potraživanja iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka društvo je obvezno Fondu isplatiti potraživanja u jednakim mjesečnim obrocima u roku od 20 (dvadeset) godina. Ukoliko trgovačko društvo na poziv Fonda odbije sklopiti ugovor kojim će se obvezati podmirivati na način i u rokovima kako je to naprijed navedeno, Fond ima pravo učiniti dospjelim potraživanja u cijelosti te pokrenuti sudski postupak radi naplate, osim ukoliko uprava društva u međuvremenu nije prenijela nekretnine na Fond.

Članak 26.

Trgovačko društvo nastalo pretvorbom pravne osobe na temelju Zakona o pretvorbi ima pravo da se uknjiži kao vlasnik nekretnine koja se nalazi na području neke države nastale raspadom bivšem SFRJ a na kojoj je nositelj prava raspolaganja ili prava korištenja ili prava upravljanja bila ta pravna osoba. Na ta trgovačka društva na odgovarajući se način primjenjuju se odredbe članka 23. st. 1. i članka 24. odnosno članka 25. ovoga Zakona.

Članak 27.

Dok traju rokovi i postupci iz odredbi članaka 28. ovoga Zakona Fond ne može otuđiti ili drugačije raspolagati dionicama, poslovnim udjelima, stvarima i pravima koje je stekao prema odredbi članka 47. Zakona o privatizaciji ("Narodne novine", broj 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000).

Članak 28.

1) Pravne osobe, na koje se odnosio Zakon o pretvorbi, a koje nisu pretvorene u dionička društva ili društva s ograničenom odgovornošću sukladno odredbama toga Zakona, pretvaraju se u dionička društva suglasno odredbama ovog članka uz

odgovarajuću primjenu odredbi Zakona o trgovačkim društvima o simultanom osnivanju dioničkog društva.

2) Dioničko društvo koje nastaje pretvorbom pravne osobe iz stavka 1. ovog članka preuzima sva prava i sve obveze te pravne osobe kao njen sveopći pravni sljednik.

3) Pravne osobe iz stavka 1. ovog članka dužna su u roku od 30 dana od dana stupanja ovog Zakona na snagu podnijeti zahtjev Fondu da započne postupak pretvorbe iz ovog članka. Pravna osoba koja takav zahtjev pravodobno ne podnese, bit će likvidirana. Odluku o likvidaciji donosi Upravni odbor Fonda, koji pri tom imenuje i likvidatore. Za likvidatore mogu biti imenovani i članovi upravnog odbora te pravne osobe. Likvidacija se provodi uz odgovarajuću primjenu odredbi Zakona o trgovačkim društvima o likvidaciji dioničkih društava. Ostatak likvidacijske mase prenosi se Fondu.

4) U postupku pretvorbe pravne osobe iz stavka 1. ovog članka, Fond će se smatrati osnivačem dioničkog društva koje nastaje pretvorbom, te će u tom svojstvu, nakon što bude obavljena procjena iz stavka 5. ovog članka, dati sve izjave, donijeti sve odluke i poduzeti sve pravne radnje koje se daje, donosi i poduzima osnivač u postupku simultanog osnivanja dioničkog društva suglasno Zakonu o trgovačkim društvima.

5) Nominalni iznos temeljnog kapitala dioničkog društva koje nastaje pretvorbom pravne osobe iz stavka 1. ovog članka bit će jednak procijenjenoj vrijednosti imovine te pravne osobe umanjene za iznos njenih obveza. Imovinom pravne osobe smatraju se i koncesije te druga prava koja se odnose na gospodarsko iskorištavanje i upotrebu pomorskog i drugih javnih dobara. Procjenu vrijednosti imovine pravne osobe obaviti će ovlašteni revizor kojeg će na prijedlog Fonda imenovati Trgovački sud nadležan prema mjestu sjedišta te pravne osobe. Procjenom se vrijednosti utvrđuje prema stanju u vrijeme provođenja procjene.

6) Sve dionice društva koje nastaje pretvorbom pravne osobe iz stavka 1. ovog članka preuzima i stječe Fond, a smatrat će se u cijelosti uplaćenima kada Fond dade izjavu o osnivanju društva, usvajanju Statuta i preuzimanju svih dionica suglasno odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

7) Revizija osnivanja nije potrebna.

8) Nakon upisa dioničkog društva koje nastaje pretvorbom pravne osobe iz stavka 1. ovog članka u sudski registar, Fond provodi privatizaciju toga društva suglasno odredbama ovog Zakona. U postupku privatizacije dioničkog društva nastalog pretvorbom pravne osobe iz stavka 1. ovog članka, može se prije prodaje dionica ili njihovog prijenosa bez naknade, provesti i povećanje temeljnog kapitala toga društva zamjenom potraživanja za udjele.

V. KAZNE NE ODREDBE

Članak 29.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500.000,00 kuna (petsto tisuća kuna) do 1.000.000,00 kuna (milijun kuna) kaznit će se za prekršaj trgovačko društvo ili druga pravna osoba,

- ako plaća ili jamči kupovinu dionica ili poslovnih udjela pravne osobe imovinom te pravne osobe, ili imovinom te pravne osobe osigurava plaćanje potraživanja iz ugovora o kreditu za kupnju dionica ili poslovnih udjela te pravne osobe (članak 3.).

(2) Za radnje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi, novčanom kaznom od 300,00 kuna (tri stotine kuna) do 10.000,00 kuna (deset tisuća kuna).

Članak 30.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 kuna (dvije tisuće kuna) do 100.000,00 kuna (sto tisuća kuna), kaznit će se za prekršaj trgovačko društvo:

1. ako ne dostavi Fondu u propisanom roku izvješća i druge dokumente nužne za donošenje odluke o likvidaciji društva ili njegovoj privatizaciji (članak 8. stavak 1.);

2. ako u propisanom roku ne provede anketu među radnicima i ne dostavi Fondu izvještaj o provedenoj anketi (članak 10. stavak 5.);

3. ako u propisanom roku ne obavijesti Fond o nekretninama koje drži u posjedu, a nisu procijenjene u vrijednosti društvenog kapitala (članak 23. stavak 5.).

(2) Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u trgovačkom društvu novčanom kaznom od 300,00 kuna (tri stotine kuna) do 10.000,00 kuna (deset tisuća kuna).

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 31.

Odredba članka 15. stavak 1. ovoga Zakona, primjenjuje se i na neotplaćene dionice po ugovorima o kupnji dionica temeljem Zakona o pretvorbi i Zakona o privatizaciji ("Narodne novine", br. 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000) sklopljenih do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 32.

(1) Osobe koje prema odredbi članka 21. stavak 1. Zakona o privatizaciji ("Narodne novine", br. 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000), osim prognanika i izbjeglica - povratnika, imaju pravo na dodjelu dionica bez naplate, ako to pravo nisu ostvarile do dana stupanja na snagu ovog Zakona, stoga što u propisanom roku nisu iz opravdanog razloga prikupile potrebnu dokumentaciju (pravomoćna rješenja ili uvjerenja), imaju pravo na dodjelu dionica bez naplate.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ostvariti će pravo na dodjelu dionica bez naplate odabirom raspoloživih dionica s liste dionica koju utvrđuje Upravni odbor Fonda. Zahtjev se podnosi u roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Dionice osobama iz stavka 1. ovoga članka Fond prenosi rješenjem.

Članak 33.

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o privatizaciji ("Narodne novine", br. 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000), osim odredbi glave IV. Pravo na dionice bez naplate (članci 21. do 39.).

Članak 34.

Odredbe podzakonskih propisa i drugih akata donijetih temeljem Zakona o privatizaciji ("Narodne novine", br. 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000) ostaju na snazi do donošenja podzakonskih propisa i drugih akata prema odredbama ovoga Zakona, ako nisu suprotne odredbama ovoga Zakona.

Članak 35.

Ovaj Zakon stupa na snagu u roku od osam dana od dana objave u Narodnim novinama Republike Hrvatske.

OBRAZLOŽENJE

1. Odredbe članka 1. i 2.

Odredbom članka 1. stavak 1. se propisuje, da je privatizacija, u smislu ovog Zakona, prodaja odnosno prijenos bez naplate dionica, poslovnih udjela, te stvari i prava iz portfelja Republike Hrvatske, pri čem se odredbom članka 2. određuje da portfelj Republike Hrvatske čine dionice i poslovni udjeli kojih su imatelji:

a) Hrvatski fond za privatizaciju, pravna osoba osnovana Zakonom o Hrvatskom fondu za privatizaciju ("Narodne novine", broj 84/92, 70/93, 76/93, 52/94 i 87/96) radi provođenja i dovršetka postupka privatizacije i imovine koja je Fondu na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća privremeno prenesena, odnosno koja je na temelju drugih zakona i odluka postala vlasništvo Republike Hrvatske i prenesena na Fond (Uredba o zabrani raspolaganja i prijenosa sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske - "Narodne novine", br. 52/91, 5/92; Uredba o zabrani raspolaganja određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske - "Narodne novine", br. 40/92; Uredba o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske - "Narodne novine", broj 14/94; Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske - "Narodne novine", br. 29/94),

b) Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, pravna osoba osnovana Zakonom o Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka ("Narodne novine", broj 44/94, 35/2000) koja je stekla dionice banaka i drugih pravnih osoba u postupku sanacije i restrukturiranja banaka temeljem Zakona o sanaciji i restrukturiranju banaka ("Narodne novine", broj 64/94),

c) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, javna ustanova osnovana Zakonom o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 102/98) čiju imovinu čine dionice odnosno poslovni udjeli koje su stekli njeni prednici temeljem Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća ("Narodne novine", broj 19/91, 83/92, 94/93 i 2/94),

d) Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, pravna osoba osnovana Zakonom o zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine", broj 1/97, 109/97, 13/98, 88/98, 150/98, 10/99, 34/99) čiju imovinu čine dionice odnosno poslovni udjeli koje je stekao njen prednik temeljem Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća,

e) Trgovačka društva, čijih dionica odnosno poslovnih udjela su imatelji Republika Hrvatska, pravne osobe u vlasništvu Republike Hrvatske (na dan stupanja na snagu ovog Zakona u vlasništvu Republike Hrvatske su dva javna

poduzeća: Javno poduzeće "Hrvatska radio-televizija" i Javno poduzeće "Hrvatske šume") te ustanove čiji je osnivač Republika Hrvatska (pravne osobe koje se osnivaju za trajno obavljanje djelatnosti iz članka 1. Zakona o ustanovama - "Narodne novine", br. 76/93, bez cilja stjecanja dobiti).

Portfelj Republike Hrvatske čine i dionice i poslovni udjeli kojih je imatelj Republika Hrvatska, te javna poduzeća čiji je vlasnik Republika Hrvatska. Ovaj portfelj će se privatizirati: ili prema odredbama posebnih zakona kojima će se urediti privatizacija trgovačkih društava i javnih poduzeća određenih odredbom članka 21. ovoga Zakona, ili prema odredbama ovoga Zakona (odredba članka 22.). Ovo normativno rješenje istovjetno je rješenju iz važećeg Zakona o privatizaciji.

Jednako odredbi članka 1a. važećeg Zakona o privatizaciji ("Narodne novine", broj 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000), odredbom članka 2. stavak 3. Hrvatski fond za privatizaciju uz dionice i poslovne udjele iz svog portfelja prodaje i na drugi način raspolaže dionicama i poslovnim udjelima sukladno ugovorima koje je zaključio o gospodarenju (koje uključuje upravljanje, prodaju i svako drugo raspolaganje dionicama i poslovnim udjelima) s pravnim osobama iz stavka 1. točke b), c), d) i e) ovoga članka. Ova odredba, jednako kao i ugovori o gospodarenju koje je Hrvatski fond za privatizaciju zaključio s pravnim osobama iz stavka 1. točke b), c), d) i e), ovlašćuje predsjednika Fonda da imenuje članove nadzornih odbora onih trgovačkih društava za koja je to moguće prema odredbama članka 256. odnosno 437. Zakona o trgovačkim društvima.

Portfelj Republike Hrvatske, koji se privatizira prema odredbama ovoga Zakona čine i stvari i prava koje je stekao Hrvatski fond za privatizaciju temeljem odredbi Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (sredstva koja se Fondu prenesu po okončanju stečajnog odnosno likvidacijskog postupka), temeljem odredbe članka 47. Zakona o privatizaciji (Narodne novine, br. 21/96 i 71/97) i temeljem drugih posebnih propisa (Uredba o zabrani raspolaganja i prijenosa sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske – Narodne novine, broj 52/91, 5/92; Uredba o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske – Narodne novine, broj 40/92; Uredba o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske – Narodne novine, broj 14/94; Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske – Narodne novine, broj 29/94).

U odredbi članka 1. stavak 2. propisuje se da se privatizacijom u smislu ovog Zakona ne smatra prodaja odnosno prijenos bez naknade dionica, poslovnih udjela, stvari i prava iz portfelja Republike Hrvatske drugim osobama javnog prava (općinama, gradovima, županijama, Gradu Zagrebu) ili trgovačkim

društvima čiji je jedini dioničar Republika Hrvatska, ili drugim pravnim osobama čiji je vlasnik ili osnivač Republika Hrvatska.

2. Odredba članka 3.

Prema odredbi članka 234. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine, broj 111/93, 34/99), ništav je pravni posao kojim trgovačko društvo nekome daje predujam ili zajam ili mu pruži osiguranje radi stjecanja dionica toga društva. Odredbom članka 3. ovoga Zakona propisuju se, pak slučajevi ništavosti određenih ugovora koje bi sklapao Fond s kupcem dionica ili poslovnih udjela. Izuzetak se propisuje samo za ugovore iz članka 10. stavak 1. ovoga Zakona.

3. Odredba članka 4.

Ovom odredbom se propisuje forma ugovora o prodaji dionica, poslovnih udjela, stvari i prava, kada se prodaju temeljem ovog Zakona, pa ako ova forma nije poštivana ugovor neće proizvoditi pravni učinak.

4. Odredba članka 5.

Odredba članka 5., koja u odredbi stavka 1. propisuje, da Hrvatski fond za privatizaciju provodi privatizaciju dionica i poslovnih udjela iz portfelja Fonda, ali i dionica i poslovnih udjela Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te pravnih osoba iz članka 2. stavak 1. točka e) ovoga Zakona (onih dionica i poslovnih udjela koje su ugovorima Fondu prenesene na gospodarenje, što uključuje prodaju i druge oblike raspolaganja), u odredbi stavka 2. propisuje iznimku koja ovlašćuje Upravni odbor Fonda da može izuzeti iz prodaje dionice ili poslovne udjele nekog trgovačkog društva, te odlučiti o načinu raspolaganja takvim dionicama, poslovnim udjelima, stvarima i pravima. Druga iznimka od prava Fonda da prodaje dionice iz portfelja Republike Hrvatske propisano je odredbom stavka 3. prema kojoj je Fond dužan ustupiti dionice bez naplate osobama koje to pravo imaju prema odredbi članka 32. ovoga Zakona (to su osobe iz članka 21. stavak 1. Zakona o privatizaciji - "Narodne novine", br. 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000, ako ispunjavaju uvjete iz članka 32. ovoga Zakona).

5. Odredba članka 6.

U postupku privatizacije koju provodi Fond, ovom odredbom ovlašćuje se Upravni odbor Fonda da odlučuje o načinu i uvjetima privatizacije prodajom dionica i poslovnih udjela propisujući pet slučajeva privatizacije: prodajom dionica i poslovnih udjela koji su preneseni na Fond po knjigovodstvenoj vrijednosti; prodajom dionica pod posebno povoljnim uvjetima radnicima trgovačkog društva čije se dionice prodaju; prodajom dionica državljanima Republike Hrvatske s popustom; prodajom dionica i poslovnih udjela domaćim i stranim, fizičkim i pravnim osobama, javnim nadmetanjem ili javnim prikupljanjem ponuda.

6. Odredba članka 7.

Sredstva ostvarena prodajom dionica i poslovnih udjela, kada se privatizacija provodi odlukama Upravnog odbora prihod su državnog proračuna, izuzev sredstava ostvarenih prodajom dionica ili poslovnih udjela koje su Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i pravne osobe iz članka 2. stavak 1. točka e) ugovorom prenijele na gospodarenje Fondu. Odredba stavka 2. članka 7. određuje namjene za koje se mogu koristiti sredstva ostvarena privatizacijom koja su prihod državnog proračuna, a odredba stavka 3. ovlašćuje Vladu Republike Hrvatske da odlučuje o rasporedu, uvjetima i načinu korištenja tih sredstava.

7. Odredbe članaka 8. i 9.

U postupku pretvorbe bilo je slučajeva da nije obavljena procjena vrijednosti društvenog kapitala, već su pravne osobe privatizirane po knjigovodstvenoj vrijednosti. Ranije važeći Zakon o privatizaciji propisao je obvezu privatizacije nakon što se procjeni vrijednost temeljnog kapitala, s pravom zaposlenih i ranije zaposlenih na kupnju dionica s popustom i uz obročnu otplatu.

Odredbom članka 8. ovoga Zakona ovlašćuje se Upravni odbor Fonda da nakon ocjene financijskih izvješća i drugih dokumenata o poslovanju trgovačkog društva odluči da li će provesti likvidaciju društva ili će provesti privatizaciju društva i to bez procjene vrijednosti trgovačkog društva prodajom dionica odnosno poslovnih udjela po njihovoj postojećoj nominalnoj vrijednosti ili će bez procjene vrijednosti trgovačkog društva utvrditi novu vrijednost dionica odnosno poslovnih udjela ili će procijeniti vrijednost trgovačkog društva, što znači da će se dionice i poslovni udjeli

prodavati prema novoj nominalnoj vrijednosti. Odredbom članka 9. propisuje se pravo zaposlenih i ranije zaposlenih u trgovačkom društvu da uz popust i uz obročnu otplatu kupe dionice odnosno udjele do ovom odredbom označenih vrijednosti.

8. Odredba članka 10. .

Člankom 10. uređuje se pravni institut ESOP ("Employment Stock Ownership Plan"). Institut je novina u hrvatskom pravu, ali je poznat u drugim pravnim sustavima. Temeljna je ideja da radnici dioničkog društva steknu dionice društva pod iznimno povoljnim uvjetima. Time se, s jedne strane, potiče dioničarstvo zaposlenih, a kroz to njihovo sudjelovanje u upravljanju društvom, dakako kroz odgovarajuće organe dioničarskog društva i prema uobičajenim pravilima o ustroju dioničkoga društva. S druge strane, ne treba zanemariti ni okolnost da se time zaposlene potiče na kvalitetnije obavljanje njihovih poslova, jer i o tome ovisi hoće li društvo ostvariti dobit koja će im pripasti razmjerno njihovom sudjelovanju u temeljnom kapitalu društva, a ovisno o odlukama nadležnih organa o podjeli ostvarene dobiti.

Stavkom 1. ovoga članka predviđena je mogućnost da zaposleni steknu dionice društva u kojem su zaposleni na način da samo društvo prethodno stekne vlastite dionice.

S obzirom da je ovdje riječ o stjecanju vlastitih dionica društva, posebno je u stavcima 3. i 4. predviđeno koje pretpostavke moraju biti ispunjene da bi se takvo stjecanje moglo provesti. Društvo za svrhu stjecanja vlastitih dionica mora u trenutku sklapanja ugovora o tome imati odnosno može stvoriti posebne rezerve. Time se štiti društvo, pa je stoga u stavku 4. uređeno da, ako ta pretpostavka nije ispunjena, Fond može dioničkome društvu dati opciju za kupnju vlastitih dionica. Poblize uvjete opcije morat će se urediti posebnim pravilnikom.

Valja napomenuti da se poblizi uvjeti kupnje dionica od strane zaposlenih uređuju ugovorom između njih i prodavatelja (dakle, dioničkoga društva u kome su zaposleni). Time se omogućava da se uvjeti prilagode svakom konkretnom slučaju, ovisno o tome o kojem je dioničkom društvu riječ, kakvo je općenito njegovo stanje, kakav je interes zaposlenih, koji se utvrđuje na temelju posebne ankete koju uprava provodi među radnicima (stavak 5.) itd.

S obzirom na svrhu pravnog instituta ESOP, ostalim je odredbama ovoga članka određeno kada i pod kojim uvjetima zaposleni moraju dionice stečene na ovaj način ponuditi na prodaju Fondu, ako prestanu biti radnici društva odnosno kada to ne moraju učiniti.

10. Odredbe članaka 11. i 12.

Odredbama članaka 11.i 12. uređuje se prodaja onih dionica i poslovnih udjela koji nisu prodani prema odredbama članaka 8. do 11. ovoga Zakona domaćim i stranim fizičkim i pravnim osobama. Način prodaje (javna dražba ili javno prikupljanje ponuda ili prodaja na burzi vrijednosnih papira ili drugom uređenom tržištu), početnu cijenu i druge uvjete prodaje određuje Upravni odbor Fonda, kome je za prodaju dionica i poslovnih udjela onih imatelja koji su mu predali dionice i poslovne udjele na gospodarenje (članak 2. stavak 3.) treba suglasnost nadležnog tijela tih imatelja.

11. Odredba članka 13.

Odredba članka 12. ovlašćuje Upravni odbor Fonda da na prijedlog predsjednika Fonda dionice trgovačkog društva prodaje i neposrednom pogodbom kupcu koji objavi ponudu za preuzimanje dioničkog društva temeljem Zakona o preuzimanju dioničkih društava ("Narodne novine", broj 84/02, 87/02, 120/02),

12. Odredba članka 14.

Odluku o prodaji stvari i prava koje je Fond stekao prema odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, Zakona o privatizaciji i na temelju posebnih propisa, javnom dražbom ili javnim prikupljanjem ponuda, donosi Upravni odbor Fonda, ako Vlada Republike Hrvatske ne odluči da se ovim stvarima i pravima drugačije raspolaže.

13. Odredbe članaka 15. do 17.

Ovim odredbama propisuje se da se kupnjom dionica stječu sva prava iz dionica (pravo glasa, pravo na obaviještenost, pravo na udio u dobiti), za razliku od dosad važećeg rješenja po kome se pravo na udio u dobiti stjecalo samo na temelju otplaćenih dionica. Novo predložena odredba treba stimulirati kupnju dionica. Ovim odredbama propisuju se i razlozi raskida ugovora o kupnji dionica, te

posljedice koje nastaju kada kupac kao prenositelj dionice kupljene na obročnu otplatu prenosi drugim osobama. Stjecatelji koji ne stječu temeljem nasljeđivanja dužni su preostali dug platiti jednokratno u Zakonom određenom roku. Odredba članka 16. propisuje za kupce dionica, ako su to osobe iz članka 5. stavka 1., 2. i 2.a) Zakona o pretvorbi ili osobe iz članka 9. ovoga Zakona, dodatne popuste.

14. Odredba članka 18.

Određuju se ona trgovačka društva kojih je jedini dioničar ili član Republika Hrvatska, te javna poduzeća u vlasništvu Republike Hrvatske koja će se privatizirati prema posebnim zakonima.

15. Odredba članka 19.

Kada se radi o trgovačkim društvima čije dionice ili poslovne udjele drži Republika Hrvatska, a nisu trgovačka društva iz članka 18. ovoga Zakona, odluku o privatizaciji može donijeti će Vlada Republike Hrvatske i tom odlukom će se odrediti način procjene vrijednosti trgovačkog društva te način i uvjeti privatizacije. Sredstva ostvarena prodajom dionica i udjela ovakvih trgovačkih društava prihod su državnog proračuna, pa će se ostvarena sredstva koristiti onako kako to bude iskazano u državnom proračunu.

17. Odredba članka 20.

Ova odredba ovlašćuje Vladu Republike Hrvatske za donošenje strateških odluka u privatizaciji i restrukturiranju trgovačkih društava iz portfelja Republike Hrvatske. Ova odredba u alineji 4. ovlašćuje Vladu Republike Hrvatske da, ako to nije određeno posebnim zakonom, može odlučiti da se dionice odnosno poslovni udjeli iz portfelja Republike Hrvatske prodaju na međunarodnom tržištu.

18. Odredba članka 21.

Na način i pod uvjetima koje će propisati Upravni odbor Fonda moći će zamjenjivati dionice i poslovni udjeli iz članka 2. stavak 1. za dionice i poslovne udjele drugih imatelja iz portfelja RH u cilju okrupnjavanja ovog dijela portfelja Republike Hrvatske i njegove lakše prodaje.

19. Odredba članka 22.

Fond izdaje trgovačkim društvima potvrdu o nekretninama koje su procijenjene u vrijednosti društvenog kapitala u postupku pretvorbe, kako bi temeljem ove potvrde trgovačko društvo moglo nekretnine upisane u zemljišnim knjigama s pravom raspolaganja ili pravom korištenja ili pravom upravljanja prednika trgovačkog društva upisati kao svoje vlasništvo.

20. Odredbe članaka 23., 24., 25. .

Odredbom članka 47. Zakona o privatizaciji ("Narodne novine", broj 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000) propisano je "dionice, udjeli, stvari i prava koji nisu procijenjeni u vrijednosti društvenog kapitala pravne osobe na temelju Zakona o pretvorbi, prenose se Fondu, ako ne postoje razlozi za obnovu postupka, odnosno ako prijenos ne utječe na postojeću tehnološku cjelinu. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96) odredbom članka 390. propisano je da stvari koje nisu unesene u društveni kapital pravnih osoba u postupku pretvorbe na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća se ne smatraju vlasništvom one osobe koja je u zemljišnim knjigama upisana kao nositelj prava upravljanja, korištenja ili raspolaganja nekretninom u društvenom vlasništvu (predmnijeva iz članka 362. stavak 1.) odnosno vlasništvom Republike Hrvatske (predmnijeva iz članka 362. stavak 3.), i da će se pretvorba prava upravljanja, korištenja i raspolaganja na ovim stvarima urediti posebnim zakonom.

Predloženom se odredbom članka 23. stavak 1. propisuje da je Fond imatelj odnosno vlasnik dionica, poslovnih udjela, stvari i prava koji nisu procijenjeni u vrijednosti društvenog kapitala pravne osobe na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Propisuje se, razumljivo, da Fond postaje imatelj odnosno vlasnik i onih dionica, poslovnih udjela, stvari i prava koje nisu iskazane u knjigovodstvenoj vrijednosti kada se je temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća ("Narodne novine", broj 83/92) poduzeće koje nije obavilo pretvorbu do 30. lipnja 1992. godine upisivalo u registar kao dioničko društvo s osnivačkom glavnicom po knjigovodstvenoj vrijednosti.

Upravi trgovačkog društva izašlog iz pretvorbe daje se pravo predložiti dokapitalizaciju sa neprocijenjenom imovinom koje je vlasnik Fond (imovina iz Članka 23 st 1). Željelo se omogućiti slijedniku pretvorenog društva da unese u svoj kapital i neprocijenjenu imovinu ako se za to pokaže potreba. Predlagač je želio ispraviti određene propuste subjekata pretvorbe time što daje ovim prijedlogom Članka 24 upravi odnosno trgovačkog društva pravo da predloži dokapitalizacije sa neprocijenjenom imovinom. Naime, u postupku pretvorbe dio

imovine iako je vođena u bilanci pretvorbenog društva (aktiva), a koja ne čini tehnološku cjelinu sa procijenjenom imovinom, nije procijenjena u društveni kapital.

Znači, odredba članka 24. u stavku 1. ovlašćuje upravu trgovačkog društva da od Hrvatskog fonda za privatizaciju zahtjeva da imovinu koje je Fond vlasnik prema odredbi članka 23. ovoga Zakona uloži u temeljni kapital društva i to na temelju Odluke o povećanju temeljnog kapitala ulozima i izdavanju redovnih dionica koju donosi glavna skupština. U sljedećim odredbama članka 24. uređuje se način postupanja Fonda odnosno trgovačkog društva u donošenju odluke o povećanju temeljnog kapitala za procijenjenu vrijednost imovine iz članka 23. ovoga Zakona. Dionice izdane na temelju odluke o povećanju temeljnog kapitala upisuje Fond, a plaća ih dionicama, poslovnim udjelima, stvarima i pravima iz članka 23., odnosno članka 24. stavak 1. ovoga Zakona. Fond je dužan stečene dionice ponuditi ostalim dioničarima društva, a ako ne dođe do ugovora između Fonda i ostalih dioničara društva, Fond dionicama raspolaže prema drugim odredbama ovoga Zakona. Polazeći od karakteristika izdavanja dionica prema odredbama ovoga članka i činjenice da se dionice prvenstveno nude radi kupnje ostalim dioničarima trgovačkog društva, u primjeni članka 24. neće se primjenjivati propisi o izdavanju i trgovanju vrijednosnim papirima u dijelu u kojima se propisuje odobravanje i objavljivanje prospekata i ograničavanje prometa vrijednosnim papirima.

U stavku 8. istog članka predviđeno je izuzeće od obveze objavljivanja javne ponude ako paket koji Fond stekne povećanjem temeljnog kapitala premaši 25% (u slučaju da je još vlasnik određenog postotka dionica nevezano uz povećanje kapitala). Pošto je taj paket dionica namijenjen isključivo daljoj prodaji a na Fond se prvobitno prenosi samo radi transparentnosti, nema namjere utjecaja na društvo od strane fonda te je provođenje postupka preuzimanja neprimjenjivo.

Najvažnije, Članak 24 određuje da pravo na konačnu odluku o raspolaganju i načinima raspolaganja takvom imovinom ima Fond. Pravila postupanja, raspolaganja i ostale uvjete korištenja tom imovinom odrediti će Upravni odbor Fonda Pravilnikom.

Odredba članka 25. obvezuje trgovačko društvo koje je steklo pravo vlasništva na nekretnini ili dijelu nekretnine sukladno čl. 23. st. 2. ovoga Zakona na isplatu naknade u korist HFP.

U stavku 2. i 3. članka 25. utvrđeno je potraživanje Fonda za nekretnine koje su postale vlasništvo trgovačkog društva, a predmetom su naknade bivših vlasnika temeljem odredbi Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine.

Odredba stavka 4. obvezuje Fond da utvrđeno potraživanje iz st. 1., 2. i 3. obvezno unese u kapital društva kao ulog u pravima. Tek ukoliko Skupština društva u roku od godinu dana ne donese odluku o povećanju temeljnog kapitala, društvo je obvezno Fondu isplatiti potraživanje u mjesečnim obrocima na rok od 20 godina.

Odredba članka 23; Alternativa 1

Polazište Alternative 1 članka 23 u osnovi se ne razlikuje se od ranije objašnjene odredbe članka 23 (nazvane 'Članak 23'). Naime i u ovoj opciji generalno je pravilo da je Fond 'imatelj odnosno vlasnik neprocijenjene imovine' (čl. 23 st. 1) a izuzetak su one nekretnine koje: a) nisu procijenjene u postupku pretvorbe; b) čine sa procijenjenom imovinom (zgradama) tehnološku cjelinu te sa njima ujedno čine i pravno jedinstvo nekretnina.

Znači, suštinska razlika Članka 23 i njegove alternativne verzije jest u širini pojma 'tehnološka cjelina' i 'jedinstvo nekretnina'. Alternativa 1 sužava pojam tehnološke cjeline na 'zemljište potrebno za redovitu uporabu [procijenjene] zgrade...' pa kroz taj diskurs određivanja tehnološke cjeline daje i nov (odnosno drugačiji u odnosu na izvorni gore objašnjeni Članak 23) sadržaj pojmu; pravnom standardu, 'jedinstva nekretnine' u odnosu na koncept Zakona o vlasništvu. Naime, alternativa 1 određuje da zemljište potrebno za redovitu uporabu (procijenjene) zgrade čini sa njome 'pravno jedinstvo' te time, zaključujemo, određuje granice 'pravnog jedinstva nekretnina'. Ta mogućnost redefiniranja granica (kvantificiranja veličine) 'jedinstva nekretnine' radi potreba specijalnog zakona dana je u završnim odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima NN 91/96 i dr.).

I u ovoj alternativni se tehnološka cjelina te time i granice nekretnina (zemljišta) koje čine 'pravno jedinstvo' sa procijenjenom zgradom utvrđuje u postupku pred Fondom uz različita dokazna sredstva (primjerice lokacijska, građevinska, uporabna dozvola) što podrazumijeva međupovezanost različitih tijela uprave. Odluka odnosno rješenje Fonda uvelike će zavisiti od dokumentacije koja će se ispitivati u odgovarajućem postupku pred Fondom, a koja se nabraja u predmetnoj odredbi. Odredba ne ograničava krug potrebnih dokumenata već ih primjerice navodi. Konačna odluka Fonda uvelike bi trebala ovisiti od vještačenje (izlazak na teren) čime će se ispitati i utvrditi granice 'tehnološke cjeline' odnosno pravnog jedinstva nekretnina.

Odredba Članak 24; Alternativa 1

Bitna razlika gore objašnjenog članka 24 u odnosu na njegovu Alternativu 1 jest u tome da polazi od Fonda kao vlasnika neprocijenjene imovine. Fond, kao vlasnik, može tom imovinom raspolagati na načine opisane u tom članku a koji se suštinski ne razlikuju od prve verzije (v. gore) članka 24.

U ovoj alternatvi predlagač nije želio dovoditi pretvorbenu društvo u prioritetni položaj (bez obzira na moguće propuste iz postupka pretvorbe) odnosno dati mu pravo predlaganja dokapitalizacije.

21. Odredba članka 26.

Neka društvena poduzeća sa sjedištem u Republici Hrvatskoj bila su nositelj prava raspolaganja, korištenja ili upravljanja na društvenim sredstvima na području drugih republika bivše SFRJ. Odredba članka 26. uređuje postupanje s takvom imovinom ako trgovačko društvo nastalo pretvorbom nositelja ovih prava postane vlasnik ovakve imovine.

22. Odredba članka 27.

Odredbom članka 27. propisuje se zabrana Fondu da otuđuje ili drugačije raspolaže dionicama, poslovnim udjelima, stvarima i pravima koja je stekao prema odredbi članka 47. ranije važećeg Zakona o privatizaciji, dok traju rokovi i postupci za povećanje temeljnog kapitala trgovačkog društva (članak 24.) ili prodaje, davanja u najam, odnosno zakup ili davanja u koncesiju nekretnina.

23. Odredba članka 28.

Stupanjem na snagu ovog Zakon prestat će važiti Zakon o privatizaciji pa je potrebno odredbom članka 28. propisati postupak pretvorbe za pravne osobe na koje se odnosio Zakon o pretvorbi a koje nisu pretvorbe u dioničko društvo ili društva s ograničenom odgovornošću, sukladno odredbama toga Zakona.

Postupak pretvorbe takvih društva provodi se sukladno navedenom članku uz odgovarajuću primjenu odredbi Zakona o trgovačkim društvima o simultanom osnivanju dioničkog društva.

Dioničko društvo koje provede postupak sukladno navedenom članku preuzima sva prava i obveze pravne osobe koja nije provela postupak pretvorbe sukladno Zakonu o pretvorbi i njen je sveopći pravni sljednik. U stavku 3. članka 28. određen je rok od 30 dana u kojem su nepretvorene pravne osobe dužne podnijeti Fondu zahtjev da započne postupak pretvorbe u protivnom pokrenut će se postupak likvidacije. Postupak pretvorbe nepretvorenih pravnih osoba propisan je u stavcima 4., 5., 6., 7. i 8. ovog članka.

24. Odredbe članaka 29. i 30.

Ovim odredbama propisani su slučajevi postupanja protivno odredbama ovoga Zakona koji čine prekršaje i kazne za te prekršaje.

25. Odredba članka 31.

Kako je odredbom članka 14. stavak 1. propisano da kupac dionica stječe sva prava iz dionica, što znači i u slučaju neotplaćenih obroka kod kupnje na obročnu otplatu, odredbom članka 31. se propisuju ista prava i po dionice koje su kupljene temeljem Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine, broj 19/91, 83/92, 94/93, 2/94) i Zakona o privatizaciji (Narodne novine, broj 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000).

26. Odredba članka 32.

Održavanjem na snazi odredbe glave IV. važećeg Zakona o privatizaciji održana je na snazi odredba članka 21. stavak 1. Zakona o privatizaciji kojom su određene osobe koje imaju pravo na dodjelu dionica bez naplate prema odredbama članaka 22. do 29. Zakona o privatizaciji. Odredbom članka 35. ovoga Zakona iz kruga osoba koje imaju prava na dionice bez naplate isključuju se prognanici i izbjeglice (povratnici).

27. Odredba članka 33.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestati će važiti Zakon o privatizaciji ("Narodne novine", br. 21/96, 71/97, 16/98 i 73/2000), dok će ostati važiti odredbe glave IV. Pravo na dionice bez naplate (članci 21. do 39.) toga Zakona.

28. Odredba članka 34.

Odredbe podzakonskih propisa i drugih akata (akti Fonda) donijeti temeljem ranije važećeg Zakona ostat će na snazi i nakon prestanka njegovog važenja do donošenja podzakonskih propisa i drugih akata prema odredbama ovog Zakona, ako nisu suprotne odredbama ovog Zakona.